

REGULATORNA KOMISIJA ZA
ELEKTRIČNU ENERGIJU U
FEDERACIJI
BOSNE I HERCEGOVINE - FERK

РЕГУЛАТОРНА КОМИСИЈА ЗА
ЕЛЕКТРИЧНУ ЕНЕРГИЈУ У
ФЕДЕРАЦИЈИ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ - ФЕРК

**PRAVILNIK
ZA TARIFNU METODOLOGIJU
I TARIFNE POSTUPKE**

MOSTAR, 08.05.2013. godine

Na osnovu člana 14., člana 15. i člana 89. stav (1) Zakona o električnoj energiji („Službene novine Federacije BiH“ broj 41/02, 24/05, 38/05 i 83/11), člana 5. i člana 6. Statuta Regulatorne komisije za električnu energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine, („Službene novine Federacije BiH“ broj 13/04) i člana 52. stav (2) Poslovnika o radu Regulatorne komisije za električnu energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“ broj 59/04), člana 1. i člana 34. Pravilnika o javnim raspravama i rješavanju zahtjeva, sporova i žalbi („Službene novine Federacije BiH“ broj 57/12) Regulatorna komisija za električnu energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine- FERK, na IX redovnoj sjednici održanoj 08.05.2013. godine usvojila je

PRAVILNIK ZA TARIFNU METODOLOGIJU I TARIFNE POSTUPKE

DIO PRVI - OPŠTE ODREDBE

Član 1. (Predmet Pravilnika)

Predmet Pravilnika za tarifnu metodologiju i tarifne postupke (u daljem tekstu: Pravilnik) je utvrđivanje:

- a) kriterija za priznavanje opravdanih rashoda i prihoda, te potrebnih prihoda djelatnosti distribucije, te proizvodnje i snabdijevanja nekvalifikovanih (tarifnih) kupaca električnom energijom,
- b) cijena električne energije na pragu elektrana,
- c) pravila i postupaka alokacije odobrenih potrebnih prihoda na kategorije i grupe potrošnje po tarifnim elementima,
- d) tarifnih stavova za korisnike distributivnog sistema,
- e) tarifnih stavova za nekvalifikovane (tarifne) kupce i
- f) načina pokretanja i vođenja tarifnog postupka.

Član 2. (Ciljevi Pravilnika)

Ciljevi Pravilnika su:

- a) uspostaviti mehanizme određivanja tarifa za pružanje usluga isporuke električne energije krajnjim kupcima u Federaciji BiH na siguran, pouzdan i efikasan način,
- b) osiguravanje pristupa treće strane distributivnom sistemu, te unapređenje konkurentnosti,
- c) uspostaviti jednakost tretmana elektroprivrednih društava, s jedne strane i kupaca s druge strane,
- d) pružiti podršku elektroprivrednim društvima čije investicije prouzrokuju niže troškove poslovanja i doprinose većoj pouzdanosti elektroenergetskog sistema,
- e) omogućiti poticaj razvoja u oblasti elektroenergetskog sektora,
- f) uspostavljanje javnog, efikasnog i ekonomičnog tarifnog postupka.

Član 3. (Definicije)

Definicije termina koji se koriste u Pravilniku, uključujući i one iz Zakona o električnoj energiji (u daljnjem tekstu: Zakon), Poslovnika o radu FERK-a i drugih pravila i propisa FERK-a su sljedeće:

„**Alokacija troškova**“ znači raspodjelu troškova proizvodnje i nabavke, distribucije, snabdijevanja, prenosa, NOSBiH-a i pomoćnih usluga na tarifne elemente i na kategorije i grupe potrošnje.

„**Bilans energetskih potreba Federacije BiH**“ znači plan koji donosi Vlada Federacije BiH, kojim se predviđa proizvodnja, nabavka, isporuka i potrošnja energije i energenata u Federaciji BiH tokom jedne godine.

„**Dugoročni marginalni trošak distributivnog kapaciteta**“ znači godišnji prihod potreban da se nadoknade ukupni izdaci u najekonomičnije kapitalno ulaganje radi osiguranja dodatnog kapaciteta distributivnog sistema.

„**Elektroenergetski bilans elektroprivrednih društava**“ znači plan kojim se predviđa proizvodnja, nabavka, tranzit, isporuka i potrošnja električne energije na području djelovanja elektroprivrednog društva tokom jedne godine.

„**Gubici električne energije u distribuciji**“ znače razliku između neto preuzete količine električne energije u distributivni sistem (ukupno preuzeta u sistem minus isporučena u druge distributivne sisteme) i količine električne energije isporučene iz sistema krajnjim kupcima tokom odgovarajućeg vremenskog perioda.

„**Istovremeno vršno opterećenje**“ znači opterećenje kupca, grupe kupaca ili kategorije potrošnje postignuto u vremenu vršnog opterećenja elektroenergetskog sistema.

„**Licencirana sredstva**“ znače stalna (materijalna i nematerijalna) sredstva kojima se obavlja elektroprivredna djelatnost (proizvodnja, distribucija i snabdijevanje električnom energijom prvog reda), za čije obavljanje je potrebna dozvola FERK-a.

„**Neistovremeno vršno opterećenje**“ znači maksimalno ostvareno opterećenje kupca, grupe kupaca ili kategorije potrošnje, nezavisno o istovremenom vršnom opterećenju elektroenergetskog sistema.

„**Nekvalifikovani (tarifni) kupac**“ znači kupca za kojeg se električna energija dobavlja na regulisani način i po regulisanim cijenama (tarifama).

„**Obračunska stopa godišnje naknade za povrat ulaganja**“ znači godišnju stopu kojom se diskontira iznos investicionog ulaganja, da bi se utvrdio godišnji iznos prihoda, potrebnog da bi se ulaganje nadoknadilo.

„**Odobreni potreban prihod**“ znači iznos prihoda od tarifa odobren od FERK-a koji je potreban elektroprivrednom društvu za nadoknadu svih opravdanih rashoda nastalih obavljanjem djelatnosti distribucije električne energije, proizvodnje i snabdijevanja električnom energijom za nekvalifikovane (tarifne) kupce.

„**Opravdani rashodi**“ znače rashode proizašle iz efikasnog djelovanja elektroprivrednog društva u obavljanju elektroprivredne djelatnosti, koje analizira i odobrava FERK.

„**Ponderisana prosječna stopa povrata**“ znači stopu povrata na potrebna neto stalna sredstva i trajna obrtna sredstva za obavljanje elektroprivredne djelatnosti koju odobrava FERK prema strukturi izvora iz kojih se finansira (vlasnički i pozajmljeni kapital) i koja se primjenjuje za određivanje cijena proizvodnje električne energije na pragu elektrana, kao i za određivanje tarifa elektroprivrednih djelatnosti.

„**Regulatorni kontni plan**“ znači dokument koji donosi FERK i koji služi za računovodstvene evidencije i izradu finansijskih izvještaja elektroprivrednih djelatnosti javnih elektroprivrednih društava.

„**Regulatorna osnovica**“ znači odobreni iznos sredstava za obavljanje elektroprivredne djelatnosti čiji je iznos jednak zbiru neto sadašnje vrijednosti stalnih sredstava i trajnih obrtnih sredstava, isključujući donirana sredstva.

„**Tarifni elementi**“ znače obračunske veličine na osnovu kojih se utvrđuju tarifni stavovi za prodaju električne energije. Tarifni elementi su: obračunska snaga, aktivna električna energija, reaktivna električna energija i mjerno mjesto kupca.

„**Tarifni stavovi**“ znače jedinične cijene za tarifne elemente, koji se primjenjuju na kategorije i grupe potrošnje.

„**Unakrsno subvencioniranje**“ znači alokaciju troškova elektroprivrednih djelatnosti na kategorije i grupe potrošnje koja nije zasnovana na direktnoj zavisnosti i/ili uzročnosti nastanka troškova, tako da jedna kategorija i grupa potrošnje snosi troškove koji su trebali biti alocirani na drugu kategoriju i grupu potrošnje.

„**Zajednički i opšti poslovi**“ znače poslove koji se obavljaju u elektroprivrednom društvu, a zajednički su za više djelatnosti ili za više jedinica u okviru iste djelatnosti.

DIO DRUGI - TARIFNA METODOLOGIJA

POGLAVLJE I. NAČELA I CILJEVI TARIFNE METODOLOGIJE

Član 4.

(Ciljevi tarifne metodologije)

Cilj tarifne metodologije je određivanje cijena/tarifa koje su:

- a) ekonomski opravdane, nediskriminirajuće, zasnovane na objektivnim kriterijima i određene na transparentan način,
- b) zasnovane na opravdanim troškovima rada i održavanja, zamjene, izgradnje, rekonstrukcije postrojenja, te troškovima amortizacije i poreza, uzimajući u obzir i odobreni iznos povrata,
- c) formirane da bi eliminisale unakrsno subvencioniranje između različitih djelatnosti i različitih kategorija i grupa potrošnje,
- d) uspostavljene tako da omoguće elektroprivrednim društvima odgovarajući tok prihoda što pruža mogućnost osiguranja odobrenog povrata, ako ista obavljaju svoje djelatnosti u skladu sa odobrenim rashodima,
- e) formirane da bi pokrile pripadajuće opravdane rashode proizvodnje i snabdijevanja nekvalifikovanih (tarifnih) kupaca, te rashode korištenja mreže.

Član 5.

(Primjena tarifne metodologije)

- (1) Ova tarifna metodologija se primjenjuje na elektroprivredne djelatnosti koje obavljaju javna elektroprivredna društva: proizvodnja električne energije za nekvalifikovane (tarifne) kupce, distribucija električne energije i snabdijevanje električnom energijom nekvalifikovanih (tarifnih) kupaca.
- (2) Tarifnom metodologijom se propisuje način određivanja: potrebnih prihoda za elektroprivredne djelatnosti, cijene proizvodnje električne energije, tarifnih stavova za korisnike distributivnog sistema i tarifnih stavova za snabdijevanje nekvalifikovanih (tarifnih) kupaca električnom energijom.

Član 6.
(Analiza prihoda i rashoda)

- (1) FERK vrši analizu prihoda i rashoda da bi se mogao utvrditi potreban prihod pojedine elektroprivredne djelatnosti.
- (2) Prilikom analize prihoda i rashoda FERK može koristiti izvještaje nezavisnog revizora i revizorskih institucija koje su zakonom ovlaštene za obavljanje revizija elektroprivrednih društava u Federaciji BiH, a koje elektroprivredna društva trebaju dostaviti FERK-u.
- (3) Sva elektroprivredna društva obavezna su računovodstvene podatke prikazati odvojeno za svaku elektroprivrednu djelatnost i odvojeno od ostalih djelatnosti.
- (4) Prilikom analize i odobravanja prihoda i rashoda FERK može koristiti usporedne analize (*benchmarking*) istih ili sličnih elektroprivrednih društava.
- (5) Elektroprivredna društva obavezna su dostaviti FERK-u svu zatraženu dokumentaciju, podatke i informacije, u skladu sa Zakonom, Regulatornim kontnim planom, Pravilnikom za izvještavanje i drugim propisima i pravilima FERK-a.
- (6) Ukoliko elektroprivredna društva ne raspolažu zahtijevanim podacima, obavezna su izvršiti procjenu istih. U suprotnom FERK zadržava pravo procjene podataka koristeći iskustvenu praksu, dostupne podatke i informacije iz okruženja.

Član 7.
(Računovodstveno razdvajanje djelatnosti)

- (1) Sve elektroprivredne djelatnosti i ostale djelatnosti unutar jednog elektroprivrednog društva moraju biti računovodstveno razdvojene, da bi se mogao utvrditi potreban prihod za svaku elektroprivrednu djelatnost posebno, a sve u cilju kontrole postojanja unakrsnog subvencioniranja između različitih elektroprivrednih djelatnosti, kao i unakrsnog subvencioniranja između elektroprivrednih djelatnosti i ostalih djelatnosti.
- (2) Za potrebe regulatornog procesa u okviru djelatnosti proizvodnje električne energije moraju se posebno prikazati rezultati za svaku proizvodnu jedinicu (svaki blok termoelektreane i svaka hidroelektreana posebno).
- (3) Elektroprivredna društva trebaju u svom poslovanju kao instrument planiranja i kontrole poslovnog rezultata imati implementirane interne cijene kojima će se znatno uticati na profitabilnost svake elektroprivredne djelatnosti i koje će uticati na postupak poslovnog odlučivanja.
- (4) Rashodi elektroprivredne djelatnosti, uključujući troškove prenosa električne energije, rada NOSBiH-a i pomoćnih usluga, alociraju se na svaku kategoriju i grupu potrošnje.

POGLAVLJE II. POTREBAN PRIHOD

Član 8.
(Osnovi potrebnog prihoda)

- (1) Potreban prihod se utvrđuje: u djelatnosti proizvodnje električne energije za potrebe nekvalifikovanih (tarifnih) kupaca po svakoj proizvodnoj jedinici i ukupno za djelatnost proizvodnje električne energije, za djelatnost distribucije električne energije i djelatnost snabdijevanja električnom energijom nekvalifikovanih (tarifnih) kupaca.
- (2) Kao osnov za utvrđivanje potrebnog prihoda koriste se podaci o odobrenim prihodima i rashodima, te sredstvima i izvorima sredstava iz bazne godine, kao i analize zahtijevanih prihoda i rashoda, te sredstava i izvora sredstava i njihovi dokazi.

- (3) Podnosilac zahtjeva sve podatke koji ulaze u izračun potrebnog prihoda, treba usaglasiti s Bilansom elektroenergetskih potreba Federacije BiH, usvojenim od Vlade Federacije BiH, odnosno s elektroenergetskim bilansom elektroprivrednog društva, kao sastavnim dijelom Bilansa elektroenergetskih potreba Federacije BiH, koji je osnovni dokumenat za izračun tarifa. Plan poslovanja elektroprivrednog društva usvojen od nadležnih organa mora biti usklađen s elektroenergetskim bilansom elektroprivrednog društva.
- (4) Kao osnov za utvrđivanje potrebnog prihoda novoformiranih javnih elektroprivrednih društava koriste se podaci iz planova poslovanja tih elektroprivrednih društava u skladu sa Bilansom elektroenergetskih potreba Federacije BiH, usvojenim od Vlade Federacije BiH, prethodno usaglašenim s NOSBiH-om.
- (5) Na osnovu odobrenih potrebnih prihoda vrši se izračun cijena proizvodnje električne energije na pragu elektrana i tarifnih stavova za korisnike distributivnog sistema i tarifnih stavova za snabdijevanje nekvalifikovanih (tarifnih) kupaca.

Član 9.
(Bazna godina)

- (1) Bazna godina je referentna godina u odnosu na koju se vrši utvrđivanje i odobravanje potrebnog prihoda elektroprivredne djelatnosti.
- (2) Podatke o prihodima i rashodima i regulatornoj osnovici bazne godine predstavljaju prihodi i rashodi i regulatorna osnovica odobreni od FERK-a u posljednjem provedenom tarifnom postupku za pojedinu elektroprivrednu djelatnost.

Član 10.
(Prihodi i rashodi Direkcije društva i zajedničkih i opštih poslova)

- (1) Prihodi i rashodi Direkcije društva, kao i zajedničkih i opštih poslova, koji se odnose na elektroprivredne i ostale djelatnosti, ili na više elektroprivrednih djelatnosti, a koji su predmet odobravanja od FERK-a, raspoređuju se na osnovu transparentnih pravila (ključeva i kriterija) utvrđenih u skladu sa računovodstvenim standardima i računovodstvenim politikama usvojenim u elektroprivrednim društvima na elektroprivredne i ostale djelatnosti.
- (2) Rashodi Direkcije društva i zajedničkih i opštih poslova odobravaju se na isti način i po istim kriterijima kao rashodi elektroprivredne djelatnosti.
- (3) Odobreni prihodi i rashodi Direkcije društva i zajedničkih i opštih poslova raspoređeni na pojedine elektroprivredne djelatnosti uključuju se u potreban prihod elektroprivredne djelatnosti.

Član 11.
(Formiranje potrebnog prihoda)

- (1) Ukupni rashodi elektroprivredne djelatnosti predstavljaju opravdane troškove rada i održavanja (poslovne rashode), opravdane ostale rashode poslovanja i troškove amortizacije, stalnih materijalnih i nematerijalnih sredstava, izračunati prema:

$$U_R = T_{RiO} + OR + A \quad (1)$$

gdje su:

- U_R - ukupni rashodi,
 T_{RiO} - troškovi rada i održavanja (poslovni rashodi),

- OR - ostali rashodi,
A - amortizacija,

- (2) Potreban prihod elektroprivrednih djelatnosti utvrđuje se na način da se ukupni rashodi elektroprivredne djelatnosti, uvećani za povrat na regulatornu osnovicu i porez na dobit, umanje za ostale prihode, koji su nastali korištenjem licenciranih sredstava elektroprivredne djelatnosti.

$$PP = U_R + POV + P_D - OP \quad (2)$$

gdje su:

- PP - potreban prihod,
U_R - ukupni rashodi,
POV - iznos odobrenog povrata na regulatornu osnovicu,
P_D - porez na dobit,
OP - ostali prihodi.

- (3) U potreban prihod ulaze samo rashodi vezani za elektroprivrednu djelatnost, uključujući samo sredstva i aktivnosti vezane za obavljanje te djelatnosti. Rashodi koji se odnose na obavljanje ostalih djelatnosti i koji nisu predmet regulacije, kod podnošenja zahtjeva u tarifnom postupku i finansijskog izvještavanja FERK-a trebaju se iskazati odvojeno od elektroprivredne djelatnosti.

Član 12.

(Troškovi rada i održavanja – poslovni rashodi)

Troškovi rada i održavanja – poslovni rashodi uključuju troškove rada i održavanja, koji su neophodni elektroprivrednom društvu u obavljanju elektroprivredne djelatnosti, u koje su uključeni:

- Nabavna vrijednost prodate robe (nabavka robe, nabavna vrijednost prodate robe).
- Materijalni troškovi (utrošene sirovine i materijal, utrošena energija i gorivo, utrošeni rezervni dijelovi, otpis sitnog inventara, HTZ, ambalaže i auto-gume).
- Troškovi plata i ostalih primanja zaposlenika i drugih fizičkih lica (troškovi plata, troškovi naknada plata, troškovi za službena putovanja i putni troškovi zaposlenika, troškovi ostalih primanja, naknada i materijalna prava zaposlenika, troškovi naknada članovima odbora, komisije i sl., troškovi naknada ostalim fizičkim licima – intelektualne i lične usluge).
- Troškovi proizvodnih usluga (troškovi usluga izrade i dorade efekata, troškovi prevoznih usluga, troškovi usluga održavanja i zaštite trećeg lica, troškovi zakupnina i najamnina, troškovi sajmovi u zemlji i inostranstvu, troškovi reklame i sponzorstva, usluge istraživanja i razvoja, troškovi razvoja koji se ne kapitaliziraju).
- Nematerijalni troškovi (troškovi neproizvodnih usluga, troškovi reprezentacije, troškovi premije osiguranja, troškovi platnog prometa, troškovi poštanskih i telekomunikacijskih usluga, troškovi poreza, naknada, taksi i drugih dažbina na teret pravnog lica, troškovi doprinosa, članarina i drugih davanja, ostali nematerijalni troškovi, ostali razni troškovi poslovanja).
- Troškovi rezervisanja (troškovi rezervisanja za rizike u garantnom roku, troškovi rezervisanja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava, troškovi rezervisanja za zadržane kaucije i depozite, troškovi rezervisanja za restrukturiranja preduzeća, troškovi rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenika, troškovi rezervisanja po započetim sudskim sporovima, troškovi ostalih dugoročnih rezervisanja).

Član 13.

(Ostali rashodi poslovanja)

- (1) Prilikom utvrđivanja potrebnog prihoda elektroprivredne djelatnosti u isti mogu biti uključeni i ostali rashodi poslovanja za koje FERK procjeni da su opravdani.
- (2) Kod utvrđivanja potrebnog prihoda u ostale rashode poslovanja ne uključuju se:
  - kazne koje izriču nadležni organi,
  - kaznene i zatezne kamate koje proističu iz neblagovremenog izvršavanja obaveza iz zaključenih ugovora ili obaveza po osnovu dažbina,
  - rashodi od šteta iz prethodnog perioda za koje je utvrđeno da su nastale zbog neprihvatljivih propusta elektroprivrednog društva kao posljedica nemara ili grube nepažnje,
  - drugi rashodi ukoliko FERK procjeni da nisu nastali u svrhu obavljanja elektroprivredne djelatnosti.
- (3) Rashodi od kamata po kreditima neće se razmatrati kroz ostale rashode poslovanja, već će se oni u potreban prihod uključiti kroz povrat na pozajmljena sredstva.

Član 14.

(Amortizacija)

- (1) Amortizacija predstavlja postepeno smanjivanje vrijednosti nekog sredstva tokom posmatranog vremenskog perioda i obračunava se godišnje prema postupku predviđenim zakonom. Trošak amortizacije, kod određivanja potrebnog prihoda, dobija se primjenom izabrane metode amortizacije utvrđene u računovodstvenim politikama elektroprivrednog društva, koja će na najrealniji način prikazivati stvarno trošenje i upotrebu stalnih sredstava koja se koriste za obavljanje elektroprivredne djelatnosti, uz primjenu odgovarajućih amortizacijskih stopa i vijeka trajanja stalnih sredstava.
- (2) Trošak amortizacije jednak je trošku amortizacije stalnih sredstava aktivnih na početku godine, uvećanih za troškove amortizacije sredstava koja će biti aktivirana u godini određivanja tarifa, te umanjnim za trošak amortizacije sredstava koja će biti rashodovana u godini određivanja tarifa.
- (3) Troškovi amortizacije se računaju po sljedećoj formuli:

$$A = A_{PS} + A_{TP} - A_{RS} \quad (3)$$

gdje je :

- A - trošak amortizacije stalnih sredstava u godini određivanja tarifa,
- A_{PS} - trošak amortizacije stalnih sredstava aktivnih na početku godine,
- A_{TP} - trošak amortizacije stalnih sredstava koja će biti aktivirana u godini određivanja tarifa,
- A_{RS} - trošak amortizacije stalnih sredstava koja će biti rashodovana u godini određivanja tarifa.

- (4) U trošak amortizacije uključuje se i iznos amortizacije za sredstva dobijena bez naknade (donirana sredstva).

Član 15.

(Regulatorna osnovica)

- (1) Regulatorna osnovica (RO) sastoji se od nabavne vrijednosti stalnih sredstava umanjene za akumuliranu amortizaciju (neto vrijednost stalnih sredstava), uvećane za vrijednost trajnih obrtnih sredstava potrebnih za redovno poslovanje i vrijednost sredstava u pripremi koja će

- biti aktivirana tokom godine određivanja tarifa.
- (2) Regulatorna osnovica predstavlja iznos sredstava na koji se primjenjuje ponderisana prosječna stopa povrata.
  - (3) U slučaju da je u okviru elektroprivrednog društva izvršena revalorizacija stalnih sredstava tj. usklađivanje knjigovodstvene vrijednosti s tržišnom vrijednošću stalnih sredstava, neto vrijednost stalnih sredstava se priznaje u iznosu tržišne ili fer vrijednosti, umanjene za akumulisanu amortizaciju i to samo za ona sredstva koja služe za obavljanje elektroprivredne djelatnosti.
  - (4) Iz regulatorne osnovice se isključuju sredstva koja će biti rashodovana tokom godine određivanja tarifa.
  - (5) U vrijednost regulatorne osnovice ne uključuju se donirana sredstva. Elektroprivredna društva obavezna su voditi ažurnu evidenciju o svim sredstvima koja su primljena bez naknade, fer vrijednosti tih sredstava, podatke o pripadajućem trošku amortizacije doniranih sredstava, podatke o knjigovodstvenoj vrijednosti, otpisu i rashodovanju istih.
  - (6) Regulatorna osnovica određuje se na sljedeći način:

$$RO = NV_{SS} - AA - D_{SS} + TOS \quad (4)$$

gdje su:

- RO* - regulatorna osnovica koju odobrava FERK,
- NV_{SS}* - nabavna vrijednost stalnih sredstava,
- AA* - akumulisana amortizacija,
- D_{SS}* - sadašnja vrijednost doniranih stalnih sredstava,
- TOS* - trajna obrtna sredstva.

- (7) Iznos neto amortizovanih stalnih sredstava i trajnih obrtnih sredstava razmatra i utvrđuje FERK.
- (8) Neto amortizovana vrijednost stalnih sredstava dobije se tako što se od nabavne vrijednosti stalnih sredstava oduzmu akumulisana amortizacija i akumulisani gubici od umanjenja vrijednosti stalnih sredstava.
- (9) Stalna sredstva su sredstva koja po svojoj prirodi imaju vijek trajanja duži od trenutnog računovodstvenog perioda (godine dana) i koja se koriste u radu elektroprivrednog društva. U stalna sredstva elektroprivrednog društva koja čine regulatornu osnovicu uključuju se materijalna i nematerijalna stalna sredstva (osim *goodwill* kao nematerijalnog sredstva).
- (10) Akumulisana amortizacija jednaka je zbiru vrijednosti godišnjih troškova amortizacije od početka korištenja sredstva.
- (11) Trajna obrtna sredstva su sredstva koja se koriste u tekućem periodu i čini ih zbir minimalno neophodnih zaliha materijala i rezervnih dijelova, inventara, potraživanja od kupaca i novčanih sredstava potrebnih za podmirenje tekućih obaveza.
- (12) U regulatornu osnovicu mogu biti uključena samo ona stalna sredstva i trajna obrtna sredstva koja se koriste za obavljanje elektroprivredne djelatnosti.
- (13) Elektroprivredno društvo dostavlja FERK-u registar osnovnih sredstava sa posebno prikazanim sredstvima koja se koriste za obavljanje elektroprivredne djelatnosti.
- (14) FERK procjenjuje potrebu za revizijom i obim revizije regulatorne osnovice u cilju određivanja tarifa.

Član 16.

(Ponderisana prosječna stopa povrata)

- (1) Ponderisana prosječna stopa povrata (PPSP) je ponderisani trošak pozajmljenog kapitala i vlasničkog kapitala. U postupku određivanja potrebnog prihoda ova stopa se primjenjuje na regulatornu osnovicu. Utvrđuje se u iznosu koji je jednak zbiru učešća vlasničkog kapitala u

ukupnom kapitalu, pomnoženog s cijenom (troškom) vlasničkog kapitala i učešća pozajmljenog kapitala (kratkoročni i dugoročni dugovi) u ukupnom kapitalu, pomnoženog s cijenom (troškom) pozajmljenog kapitala.

- (2) Stopa povrata na vlasnički kapital prije oporezivanja određuje se na način koji odražava specifični rizik preduzeća, kao i uslove prikupljanja kapitala na finansijskom tržištu u godini određivanja tarifa.
- (3) Ponderisana stopa povrata na pozajmljeni kapital je ponderisana prosječna kamatna stopa na kredite (dugoročne i kratkoročne kredite) prema stanju u poslovnim knjigama elektroprivrednog društva. FERK određuje da li su pozajmljena sredstva za finansiranje poslovanja uzimana racionalno i pažljivo i shodno tome odobrava ili ne odobrava iznos stope finansiranja duga na pozajmljeni kapital.
- (4) Ponderisana prosječna stopa povrata računa se na sljedeći način:

$$PPSP_{NO} = s_{VK} * VK + s_{PK} * (1 - p) * PK \quad (5)$$

gdje su:

- $PPSP_{NO}$ - ponderisana prosječna stopa povrata nakon oporezivanja koju odobrava FERK,
- s_{VK} - stopa povrata na vlasnički kapital koju odobrava FERK,
- VK - učešće vlasničkog kapitala u ukupnom kapitalu (vlasničkom i pozajmljenom),
- s_{PK} - ponderisana stopa povrata na pozajmljeni kapital, koju odobrava FERK,
- PK - učešće pozajmljenog kapitala u ukupnom kapitalu (vlasničkom i pozajmljenom),
- $s_{PK}*(1-p)$ - ponderisana stopa povrata nakon oporezivanja, stvarni trošak pozajmljenog kapitala koji odobrava FERK,
- p - zakonski određena stopa poreza na dobit.

- (5) U periodu dok tržište kapitala u FBiH nije još dovoljno razvijeno, FERK će svojom odlukom određivati stopu povrata na vlasnički kapital.
- (6) Prilikom utvrđivanja udijela vlasničkog kapitala u ukupnom kapitalu iznos vlasničkog kapitala se umanjuje za iznos realizovanog revalorizacionog viška.

Član 17.

(Odobreni povrat)

Odobreni iznos povrata uključen u odobren potreban prihod elektroprivredne djelatnosti se računa na sljedeći način:

$$POV = RO * PPSP_{NO} \quad (6)$$

gdje su:

- POV - iznos povrata na regulatornu osnovicu,
- RO - regulatorna osnovica koju odobrava FERK,
- $PPSP_{NO}$ - ponderisana prosječna stopa povrata nakon oporezivanja koju odobrava FERK.

Član 18.
(Porez na dobit)

Porez na dobit priznaje se u iznosu utvrđenom proizvodom iznosa povrata prije oporezivanja i zakonske porezne stope na dobit, te se dobije na sljedeći način:

$$P_D = PPSP_{PO} * RO * p \quad (7)$$

$$PPSP_{PO} = \frac{PPSP_{NO}}{1 - p} \quad (8)$$

$$P_D = \frac{PPSP_{NO}}{1 - p} * RO * p \quad (9)$$

gdje su:

- P_D - iznos poreza na dobit kojeg odobrava FERK,
- $PPSP_{PO}$ - ponderisana prosječna stopa povrata prije oporezivanja koju odobrava FERK,
- $PPSP_{NO}$ - ponderisana prosječna stopa povrata nakon oporezivanja koju odobrava FERK,
- RO - regulatorna osnovica,
- p - zakonski određena stopa poreza na dobit.

Član 19.
(Ostali prihodi)

- (1) Ostali prihodi su prihodi nastali korištenjem licenciranih sredstava i predstavljaju odbitnu stavku prilikom utvrđivanja potrebnog prihoda elektroprivredne djelatnosti.
- (2) Kod utvrđivanja ostalih prihoda od licenciranih sredstava, uključenih u regulatornu osnovicu, FERK uzima u obzir odobrenje u baznoj godini za svaku vrstu prihoda, strukturu sredstava uključenih u regulatornu osnovicu i pripadajuće rashode, kao i druge činjenice koje mogu uticati na visinu ostvarenih ostalih prihoda od licenciranih sredstava u godini za koju se utvrđuju tarife.
- (3) Ostali prihodi su:
  - poslovni prihodi (prihodi od aktiviranja ili potrošnje robe ili efekata, ostali poslovni prihodi),
  - finansijski prihodi (finansijski prihodi od povezanih pravnih lica, prihodi od kamata, pozitivne kursne razlike, prihodi od efekata valutne klauzule, prihodi od učešća u dobiti zajedničkih ulaganja, ostali finansijski prihodi),
  - ostali prihodi i dobiti (dobici od prodaje stalnih sredstava, dobiti od prodaje investicionih nekretnina, dobiti od prodaje biološke imovine, dobiti od prodaje učešća u kapitalu, dobiti od prodaje materijala, viškovi, naplaćena otpisana potraživanja, otpis obaveza, ukinuta rezervisanja i ostali prihodi),
  - prihodi na osnovu usklađivanja vrijednosti (prihodi od usklađivanja vrijednosti nematerijalnih sredstava, prihodi od usklađivanja vrijednosti materijalnih sredstava, prihodi od usklađivanja vrijednosti investicionih nekretnina za koje se obračunava amortizacija, prihodi od usklađivanja vrijednosti bioloških sredstava za koje se obračunava amortizacija, prihodi od usklađivanja vrijednosti zaliha, prihodi od usklađivanja vrijednosti kratkoročnih finansijskih plasmana i ostali prihodi od usklađivanja vrijednosti),
  - prihodi od povećanja vrijednosti stalnih sredstava (povećanje vrijednosti

investicionih nekretnina koje se ne amortizuju, povećanje vrijednosti bioloških sredstava koja se ne amortizuju, povećanje vrijednosti ostalih stalnih sredstava koja se ne amortizuju).

Član 20.
(Sredstva u pripremi)

- (1) Prilikom izgradnje novih i rekonstrukcije postojećih objekata za obavljanje elektroprivredne djelatnosti, FERK će odobriti da se u regulatornu osnovicu uključi određeni iznos sredstava u pripremi, ako će ta sredstva biti aktivirana tokom godine određivanja tarifa.
- (2) FERK će ocjenjivati svako ulaganje u stalna sredstva za obavljanje elektroprivredne djelatnosti s stajališta opravdanosti, izvodljivosti i ciljeva koji se ulaganjem postižu, uzimajući u obzir uslove, okolnosti i dostupne informacije u periodu donošenja odluke o investiciji.
- (3) FERK će vršiti analize na osnovi podataka o ostvarenim investicijama elektroprivrednog društva u prethodne tri godine i na osnovu toga će razmatrati planirana investiciona ulaganja za godinu za koju se određuju tarife i uključiti eventualni iznos sredstava u pripremi u regulatornu osnovicu.

POGLAVLJE III. DJELATNOST PROIZVODNJE I NABAVKA ELEKTRIČNE ENERGIJE

ODJELJAK A. DJELATNOST PROIZVODNJE ELEKTRIČNE ENERGIJE

Član 21.
(Primjena tarifne metodologije u djelatnosti proizvodnje električne energije)

Tarifnom metodologijom za djelatnost proizvodnje električne energije određuje se:

- a) način formiranja potrebnog prihoda za djelatnost proizvodnje električne energije i u okviru iste za svaku proizvodnu jedinicu za nekvalifikovane (tarifne) kupce,
- b) prosječna cijena električne energije za djelatnost proizvodnje električne energije i prosječne cijene električne energije na pragu svake proizvodne jedinice, te jedinične cijene snage i energije proizvodnih jedinica.

Član 22.
(Rashodi djelatnosti proizvodnje električne energije)

- (1) Prilikom pokretanja tarifnog postupka, elektroprivredna društva koja se bave djelatnošću proizvodnje električne energije prikazuju planirane rashode poslovanja za svaku proizvodnu jedinicu.
- (2) Prikazani ukupni rashodi djelatnosti proizvodnje električne energije moraju biti razdvojeni na fiksni i varijabilni dio rashoda.
- (3) Fiksni dio rashoda djelatnosti proizvodnje električne energije vezuje se za raspoloživu snagu proizvodnih jedinica i nije zavisian o ostvarenom obimu proizvodnje električne energije.

- (4) Varijabilni dio rashoda djelatnosti proizvodnje električne energije vezuje se za proizvedenu električnu energiju i mijenja se u skladu sa količinom proizvedene električne energije.
- (5) Rashodi nastali obavljanjem ostalih delatnosti prikazuju se odvojeno od rashoda nastalih obavljanjem elektroprivredne djelatnosti proizvodnje električne energije.
- (6) FERK vrši analizu svih rashoda djelatnosti proizvodnje električne energije, te odobrava rashode koji ulaze u izračun odobrenog potrebnog prihoda za djelatnost proizvodnje električne energije.

Član 23.

(Elektroenergetski bilans djelatnosti proizvodnje električne energije)

- (1) Elektroprivredna društava koja se bave djelatnošću proizvodnje električne energije obavezna su dostaviti elektroenergetski bilans planirane proizvodnje FERK-u.
- (2) Plan proizvodnje je sastavni dio elektroenergetskog bilansa elektroprivrednog društva, koji je usaglašen s Bilansom energetske potreba Federacije BiH i NOSBiH-om.
- (3) Ukoliko elektroprivredno društvo iz stava (1) ovog člana preduzme neku od posebnih mjera propisanih Bilansom energetske potreba Federacije BiH zbog odstupanja od planirane proizvodnje, obavezno je o istim obavijestiti FERK.

Član 24.

(Proizvodnja električne energije)

- (1) Pod proizvodnjom električne energije u smislu ovog Pravilnika podrazumijeva se proizvodnja električne energije iz elektrana javnih elektroprivrednih društava u Federaciji BiH.
- (2) Proizvodnja električne energije za nekvalifikovane (tarifne) kupce podrazumijeva električnu energiju koja se isporučuje nekvalifikovanim (tarifnim) kupcima uključujući pripadajuće iznose gubitaka na prenosnoj i distributivnoj mreži.
- (3) Proizvodnja električne energije iz stava (2) ovog člana predstavlja dio ukupne proizvodnje električne energije, te je učešće njenih troškova u ukupnim troškovima proizvodnje proporcionalno proizvedenoj električnoj energiji za nekvalifikovane (tarifne) kupce.

Član 25.

(Određivanje potrebnog prihoda djelatnosti proizvodnje električne energije za nekvalifikovane (tarifne) kupce)

- (1) Potreban prihod djelatnosti proizvodnje električne energije utvrđuje se na način da se ukupni rashodi, (prema formuli (1)), uvećani za povrat na regulatornu osnovicu i porez na dobit umanje za ostale prihode djelatnosti proizvodnje električne energije, te pomnože sa koeficijentom učešća električne energije za nekvalifikovane (tarifne) kupce.

$$PP_P = (U_R + POV + P_D - OP) * K_T \quad (10)$$

gdje su:

- PP_P - potreban prihod djelatnosti proizvodnje električne energije,
- U_R - ukupni rashodi,
- POV - iznos povrata na regulatornu osnovicu,
- P_D - porez na dobit,

- OP - ostali prihodi,
 K_T - koeficijent udjela električne energije nekvalifikovanih (tarifnih) kupaca, određen prema formuli (17).

(2) Prihodi od prodaje električne energije kvalifikovanim kupcima, snabdjevačima i trgovcima se ne uključuju u ostale prihode (OP), odnosno ne predstavljaju odbitnu stavku pri izračunu potrebnog prihoda u djelatnosti proizvodnje električne energije za nekvalifikovane (tarifne) kupce.

Član 26.
(Određivanje cijena električne energije za djelatnost proizvodnje električne energije)

(1) Prosječna cijena električne energije za djelatnost proizvodnje električne energije elektroprivrednog društva jednaka je odnosu odobrenog potrebnog prihoda i bilansirane proizvodnje za nekvalifikovane (tarifne) kupce, odnosno odnosu ukupnih rashoda djelatnosti proizvodnje električne energije uvećanih za povrat na regulatornu osnovicu i porez na dobit, te umanjanih za ostale prihode i ukupno bilansirane proizvodnje električne energije elektroprivrednog društva.

$$C = \frac{PP}{E_{TK}} = \frac{U_R + POV + P_D - OP}{E_U} \quad (11)$$

gdje su:

- C - prosječna cijena električne energije za djelatnost proizvodnje električne energije,
 PP - potreban prihod djelatnosti proizvodnje električne energije za nekvalifikovane (tarifne) kupce,
 E_{TK} - bilansirana proizvodnja električne energije za nekvalifikovane (tarifne) kupce,
 E_U - ukupno bilansirana proizvodnja električne energije elektroprivrednog društva.

(2) Prosječna cijena električne energije na pragu proizvodne jedinice jednaka je odnosu potrebnog prihoda i bilansirane proizvodnje za nekvalifikovane (tarifne) kupce te proizvodne jedinice, odnosno odnosu ukupnih rashoda uvećanih za povrat na regulatornu osnovicu i porez na dobit umanjanih za ostale prihode i ukupno bilansirane proizvodnje električne energije te proizvodne jedinice.

$$C_{PJ} = \frac{PP_{PJ}}{E_{PJTK}} = \frac{U_{RPJ} + POV_{PJ} + P_{DPJ} - OP_{PJ}}{E_{UPJ}} \quad (12)$$

gdje su:

- C_{PJ} - prosječna cijena električne energije na pragu i-te proizvodne jedinice,
 PP_{PJ} - potreban prihod i-te proizvodne jedinice,
 E_{PJTK} - bilansirana proizvodnja električne energije i-te proizvodne jedinice za nekvalifikovane (tarifne) kupce,
 E_{UPJ} - ukupno bilansirana proizvodnja električne energije i-te proizvodne jedinice.

(3) Jedinična cijena električne energije na pragu proizvodne jedinice određuje se na osnovu ukupnog varijabilnog dijela rashoda te proizvodne jedinice i ukupno bilansirane

proizvodnje električne energije te proizvodne jedinice. Jedinična cijena električne energije na pragu proizvodne jedinice računa se na sljedeći način:

$$CE_{PJ} = \frac{VR_{PJ}}{E_{UPJ}} \quad (13)$$

gdje su:

- CE_{PJ} - jedinična cijena električne energije na pragu i-te proizvodne jedinice,
- VR_{PJ} - ukupan varijabilni dio rashoda proizvodnje i-te proizvodne jedinice,
- E_{UPJ} - ukupno bilansirana električna energija i-te proizvodne jedinice.

- (4) Jedinična cijena snage određuje se na osnovu ukupnog fiksnog dijela rashoda, iznosa povrata na regulatornu osnovicu i poreza na dobit proizvodne jedinice umanjениh za ostale prihode, te raspoložive snage na pragu proizvodne jedinice. Jedinična cijena snage na pragu proizvodne jedinice računa se na sljedeći način:

$$CS_{PJ} = \frac{(FR_{PJ} + POV_{PJ} + P_{DPJ} - OP_{PJ})}{S_{PJ}} \quad (14)$$

gdje su:

- CS_{PJ} - jedinična cijena snage na pragu i-te proizvodne jedinice,
- FR_{PJ} - ukupan fiksni dio rashoda i-te proizvodne jedinice,
- S_{PJ} - raspoloživa snaga na pragu i-te proizvodne jedinice.

ODJELJAK B. NABAVKA ELEKTRIČNE ENERGIJE

Član 27.

(Trošak nabavke električne energije)

- (1) Nabavka električne energije uključuje nabavku električne energije od kvalifikovanih proizvođača, nezavisnih proizvođača, te nabavku nedostajućih količina električne energije na tržištu za snabdijevanje nekvalifikovanih (tarifnih) kupaca i kvalifikovanih kupaca koji se snabdijevaju od javnog snabdjevača.
- (2) Pod nabavkom električne energije za nekvalifikovane (tarifne) kupce podrazumijeva se nabavljena električna energija u svrhu isporuke nekvalifikovanim (tarifnim) kupcima uključujući pripadajuće iznose gubitaka na prenosnoj i distributivnoj mreži.
- (3) Trošak nabavke električne energije iz stava (1) ovog člana jednak je zbiru proizvoda količine nabavljene električne energije i cijene nabavke iz različitih izvora.

$$TN_{EE} = E_1 * CE_1 + E_2 * CE_2 + \dots + E_n * CE_n = \sum_{i=1}^n E_i * CE_i \quad (15)$$

gdje su:

- TN_{EE} - trošak nabavke električne energije,
- E_i - količina nabavke električne energije iz izvora (i) $i = 1,2,3,\dots,n$,
- CE_i - cijena nabavke električne energije iz izvora (i) $i = 1,2,3,\dots,n$.

- (4) Trošak nabavke električne energije za nekvalifikovane (tarifne) kupce u ukupnim troškovima nabavke proporcionalan je količini električne energije nabavljene za nekvalifikovane (tarifne) kupce u odnosu na ukupnu količinu nabavljene električne energije.

$$TN_{EET} = TN_{EE} * K_T \quad (16)$$

gdje su:

- TN_{EET} - trošak nabavke električne energije za nekvalifikovane (tarifne) kupce,
 K_T - koeficijent udjela električne energije nekvalifikovanih (tarifnih) kupaca (prema formuli (17)).

ODJELJAK C. KOEFICIJENT UČEŠĆA ELEKTRIČNE ENERGIJE NEKVALIFIKOVANIH (TARIFNIH) KUPACA I PROSJEČNA PROIZVODNO-NABAVNA CIJENA

Član 28.

(Koeficijent K_T)

- (1) Koeficijentom učešća električne energije nekvalifikovanih (tarifnih) kupaca (K_T) se utvrđuje učešće električne energije nekvalifikovanih (tarifnih) kupaca u ukupnoj raspoloživoj električnoj energiji (proizvodnja električne energije iz člana 24. ovog Pravilnika, nabavka električne energije iz člana 27. ovog Pravilnika).
- (2) Koeficijent učešća električne energije nekvalifikovanih (tarifnih) kupaca K_T se utvrđuje na sljedeći način:

$$K_T = \frac{E_T}{EP_U + \sum_{i=1}^n E_i} \quad (17)$$

gdje su:

- E_T - električna energija za nekvalifikovane (tarifne) kupce (proizvodnja i nabavka),
 EP_U - ukupno bilansirana proizvodnja električne energije,
 $\sum_{i=1}^n E_i$ - potrebna nabavka električne energije iz izvora $E_i = E_1, E_2, E_3, \dots, E_n$ za nekvalifikovane (tarifne) kupce i kvalifikovane kupce koji se snabdijevaju kod javnog snabdjevača.

Član 29.

(Prosječna proizvodno-nabavna cijena)

Prosječna proizvodno-nabavna cijena predstavlja odnos odobrenog potrebnog prihoda djelatnosti proizvodnje električne energije uvećanog za trošak nabavke električne energije za nekvalifikovane (tarifne) kupce i proizvedene i nabavljene električne energije za nekvalifikovane (tarifne) kupce.

$$C_{PN} = \frac{PP_P + TN_{EET}}{E_T} \quad (18)$$

gdje su:

- C_{PN} - prosječna proizvodno-nabavna cijena,
- PP_P - potreban prihod djelatnosti proizvodnje električne energije,
- TN_{EET} - trošak nabavke električne energije za nekvalifikovane (tarifne) kupce,
- E_T - električna energija za nekvalifikovane (tarifne) kupce (proizvodnja i nabavka).

POGLAVLJE IV. DJELATNOST DISTRIBUCIJE ELEKTRIČNE ENERGIJE

Član 30.

(Primjena tarifne metodologije u djelatnosti distribucije električne energije)

Tarifnom metodologijom za djelatnost distribucije električne energije određuje se način formiranja potrebnog prihoda djelatnosti distribucije.

Član 31.

(Rashodi djelatnosti distribucije električne energije)

- (1) Prilikom pokretanja tarifnog postupka, elektroprivredna društva koja se bave djelatnošću distribucije električne energije prikazuju planirane rashode poslovanja.
- (2) Troškovi aktivnosti preduzetih na smanjenju reaktivne električne energije u distributivnom sistemu, ukoliko su dokumentirani, bit će predmet analize, a na osnovu rezultata analize će se utvrditi njihova opravdanost i uključivanje u odobren potreban prihod.
- (3) Troškove za nadoknadu gubitaka električne energije u distributivnom sistemu odobrava FERK u skladu sa članom 35. ovog Pravilnika.
- (4) FERK vrši analizu i odobravanje svih rashoda uključenih u odobreni potreban prihod djelatnosti distribucije električne energije.

Član 32.

(Elektroenergetski bilans djelatnosti distribucije električne energije)

- (1) Elektroprivredna društva koja se bave djelatnošću distribucije električne energije obavezna su dostaviti FERK-u plan preuzimanja električne energije i snage sa sistema prenosa, drugih distribucija i plan preuzimanja električne energije i snage od proizvođača koji imaju direktan pristup distributivnom sistemu, po naponskim nivoima, uključujući i gubitke električne energije po naponskim nivoima, kao i plan isporuke električne energije u druge sisteme i krajnjim kupcima.
- (2) Navedeni planovi su sastavni dio elektroenergetskog bilansa elektroprivrednog društva, koji je usaglašena s Bilansom energetske potreba Federacije BiH i NOSBiH-om.

Član 33.

(Određivanje potrebnog prihoda djelatnosti distribucije električne energije)

- (1) Potreban prihod djelatnosti distribucije električne energije utvrđuje se na način da se ukupni rashodi (prema formuli (1)), uvećani za povrat na regulatornu osnovicu i porez na dobit umanje za ostale prihode djelatnosti distribucije električne energije.

$$PP_D = U_R + POV + P_D - OP \quad (19)$$

gdje su:

PP_D - potreban prihod djelatnosti distribucije električne energije,

U_R - ukupni rashodi,

POV - iznos povrata na regulatornu osnovicu,

P_D - porez na dobit,

OP - ostali prihodi.

- (2) Prihod od naknade za priključenje krajnjih kupaca na distributivnu mrežu ne smatra se odbitnom stavkom prilikom utvrđivanja potrebnog prihoda za djelatnost distribucije električne energije.

Član 34.

(Gubici u distributivnom sistemu)

- (1) Elektroprivredna društva koja se bave djelatnošću distribucije električne energije prilikom dostavljanja dokumentacije u svrhu tarifnog postupka, obavezna su dostaviti FERK-u elaborate i izvještaje o ukupnim gubicima u distributivnom sistemu, po naponskim nivoima sa procjenom učešća tehničkih i netehničkih gubitaka.
- (2) Elektroprivredna društva su obavezna pratiti i izračunavati gubitke električne energije po naponskim nivoima, te iste u skladu sa Pravilnikom o izvještavanju dostavljati FERK-u.
- (3) FERK će analizirati elaborate i izvještaje iz stava (1) ovog člana, te će uzimajući u obzir specifične karakteristike svakog distributivnog sistema odobriti iznose troškova za nadoknadu gubitaka električne energije.
- (4) U cilju smanjenja tehničkih i netehničkih gubitaka električne energije elektroprivredno društvo koje se bavi djelatnošću distribucije električne energije, pri podnošenju zahtjeva za izmjenu tarifa, mora dostaviti operativni plan za smanjenje tehničkih i netehničkih gubitaka s određenim vremenskim okvirima.

Član 35.

(Troškovi za nadoknadu distributivnih gubitaka)

- (1) Visina troškova za nadoknadu distributivnih gubitaka se utvrđuje na osnovu sljedeće formule:

$$T_{DG} = E_{DG} * C_{DG} \quad (20)$$

gdje su:

T_{DG} - troškovi za nadoknadu distributivnih gubitaka,

E_{DG} - energija distributivnih gubitaka,

C_{DG} - cijena električne energije za pokrivanje distributivnih gubitaka.

- (2) Cijena električne energije za pokrivanje distributivnih gubitaka se računa na sljedeći

način:

$$C_{DG} = \frac{U_R + POV + P_D - OP + TN_{EE}}{EP_U + \sum_{i=1}^n E_i} \quad (21)$$

gdje su:

- U_R - ukupni rashodi djelatnosti proizvodnje električne energije,
- POV - iznos povrata na regulatornu osnovicu,
- P_D - porez na dobit djelatnosti proizvodnje električne energije,
- OP - ostali prihodi djelatnosti proizvodnje električne energije,
- TN_{EE} - ukupan trošak nabavke električne energije,
- EP_U - ukupno bilansirana proizvodnja električne energije,
- $\sum_{i=1}^n E_i$ - ukupno nabavljena električna energija za nekvalifikovane (tarifne)

kupce i kvalifikovane kupce koji se snabdijevaju kod javnog snabdjevača.

- (3) Prilikom odobravanja troškova za nadoknadu distributivnih gubitaka FERK će se rukovoditi operativnim planom iz člana 34. stav (4) za smanjenje tehničkih i netehničkih gubitaka i u skladu sa tim korigovati cijenu za pokrivanje distributivnih gubitaka, na osnovu koje se utvrđuju troškovi za nadoknadu distributivnih gubitaka.

POGLAVLJE V. DJELATNOST SNABDIJEVANJA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM I REDA

Član 36.

(Primjena tarifne metodologije u djelatnosti snabdijevanja električnom energijom I reda)

Tarifnom metodologijom za djelatnost snabdijevanja električnom energijom I. reda određuje se način formiranja potrebnog prihoda djelatnosti snabdijevanja električnom energijom za nekvalifikovane (tarifne) kupce.

Član 37.

(Rashodi djelatnosti snabdijevanja električnom energijom I reda)

- (1) Prilikom pokretanja tarifnog postupka, elektroprivredna društva koja se bave djelatnošću snabdijevanja električne energije I reda, prikazuju ukupno planirane rashode poslovanja.
- (2) FERK vrši analizu svih rashoda djelatnosti snabdijevanja električne energije I reda, koji čine osnovu za izračun odobrenog potrebnog prihoda djelatnosti snabdijevanja električne energije za nekvalifikovane (tarifne) kupce.

Član 38.

(Elektroenergetski bilans djelatnosti snabdijevanja električnom energijom I reda)

- (1) Elektroprivredna društva koja se bave djelatnošću snabdijevanja električnom energijom I reda obavezna su dostaviti FERK-u plan nabavke i isporuke električne energije nekvalifikovanim (tarifnim) kupcima i kvalifikovanim kupcima koji se snabdijevaju od

- javnog snabdjevača po naponskim nivoima, kategorijama i grupama potrošnje.
- (2) Plan je sastavni dio elektroenergetskog bilansa elektroprivrednog društva, koji je usaglašena s Bilansom energetske potrebe Federacije BiH i NOSBiH-om.

Član 39.

(Određivanje potrebnog prihoda djelatnosti snabdijevanja električnom energijom za nekvalifikovane (tarifne) kupce)

Potreban prihod djelatnosti snabdijevanja električnom energijom za nekvalifikovane (tarifne) kupce utvrđuje se na način da se ukupni rashodi (prema formuli (1)) djelatnosti snabdijevanja električnom energijom I reda uvećani za povrat na regulatornu osnovicu, porez na dobit, umanjen za ostale prihode i prihode snabdijevanja od javnog snabdjevača.

$$PP_S = U_R + POV + P_D - OP - P_j \quad (22)$$

gdje su:

- PP_S - ukupan potreban prihod djelatnosti snabdijevanja električnom energijom za nekvalifikovane (tarifne) kupce,
U_R - ukupni rashodi,
POV - iznos povrata na regulatornu osnovicu,
P_D - ukupan iznos poreza na dobit,
OP - ostali prihodi,
P_j - prihod djelatnosti snabdijevanja I reda po osnovu pružanja usluge javnog snabdjevača.

Član 40.

(Rashodi od nenaplaćenih sumnjivih i spornih potraživanja)

Rashode od nenaplaćenih sumnjivih i spornih potraživanja FERK će razmatrati na osnovu elaborata o popisu sumnjivih i spornih potraživanja, koji je izvršen na zadnji dan godine koja prethodi godini za koju se obavlja tarifni postupak i na osnovu dokumentacije o kontinuiranom otpisu nenaplaćenih potraživanja i odobravati ih u procentu do kojeg elektroprivredno društvo može dokumentovati da je preduzelo sve razumne i dozvoljene mjere prinudne naplate, a maksimalno do 1% vrijednosti fakturiranih potraživanja iz bazne godine

POGLAVLJE VI. KATEGORIJE I GRUPE POTROŠNJE

Član 41.

(Kategorije potrošnje)

- (1) Prema naponskom nivou na mjestu preuzimanja električne energije i prema načinu potrošnje električne energije kupci se razvrstavaju u sljedeće kategorije potrošnje:
- kupci koji električnu energiju preuzimaju na 110 kV naponu i višem,
  - kupci koji električnu energiju preuzimaju na 35 kV naponu,
  - kupci koji električnu energiju preuzimaju na 10 kV naponu,
  - kategorije kupaca koje električnu energiju preuzimaju na 0,4 kV naponu su:

domaćinstva - predstavlja potrošnju električne energije u stambenim zgradama, garažama i zajedničkim prostorijama stambenih zgrada, individualnim stambenim objektima, individualnim objektima za odmor,

javna rasvjeta - potrošnja električne energije za rasvjetu ulica, trgova, mostova, putnih tunela, pješačkih prelaza, spomenika, uređaja za signalizaciju i ostalu rasvjetu na javnim mjestima,

ostala potrošnja - predstavlja svu ostalu potrošnju električne energije na 0,4 kV naponu, koja se ne svrstava u kategoriju potrošnje domaćinstva i javne rasvjete.

- (2) Kupac kod koga se mjerenje vrši na naponu nižeg reda, odnosno višeg, od mjesta preuzimanja, svrstava se u kategoriju potrošnje zavisno o naponskom nivou na mjestu preuzimanja električne energije, s tim da se preuzete količine koriguju za gubitke u transformaciji.
- (3) Kupci iz kategorija potrošnje navedenih u stavu (1) prestaju se snabdijevati kao nekvalifikovani (tarifni) kupci u skladu sa dinamikom propisanom u Pravilniku o snabdijevanju kvalifikovanih kupaca električnom energijom.

Član 42.

(Grupe potrošnje)

- (1) U okviru pojedinih kategorija potrošnje određuju se grupe potrošnje prema:
  - a) načinu mjerenja aktivne energije i snage,
  - b) specifičnoj namjeni objekta,
  - c) vršnom opterećenju,
  - d) odobrenoj vršnoj snazi.
- (2) Grupe potrošnje predlaže elektroprivredno društvo u svom prijedlogu tarifnih stavova.
- (3) Na osnovu analiza, FERK može odlučiti da u okviru navedenih kategorija i grupa potrošnje izvrši promjene ili uvede dodatne grupe i/ili podgrupe.
- (4) Elektroprivredno društvo može predložiti uvođenje, ukidanje ili izmjenu bilo koje grupe potrošnje unutar kategorije potrošnje, ali ne može izvršiti promjenu bez odobrenja FERK-a.

POGLAVLJE VII. TARIFNI ELEMENTI

Član 43.

(Tarifni elementi)

Tarifni elementi su:

- a) **Obračunska snaga (kW)** – snaga koja se obračunava kupcu u obračunskom periodu na način utvrđen članom 44. ovog Pravilnika,
- b) **Preuzeta električna energija:**
  - 1) aktivna električna energija (kWh) - količina aktivne električne energije utrošene u određenom periodu,
  - 2) reaktivna električna energija (kVArh) - količina prekomjerno preuzete reaktivne električne energije u određenom periodu.
- c) **Mjerno mjesto kupca** - element u vezi s održavanjem priključka, očitanjem i servisiranjem i verifikacijom mjernih uređaja, obradom podataka kupca, obračunom, fakturisanjem i naplatom.

Član 44.
(Obračunska snaga)

- (1) Obračunska snaga je tarifni elemenat izražen u kW (kilovatima), a određuje se za odgovarajući obračunski period (mjesec), na jedan od sljedećih načina:
  - a) mjerenjem vršnog opterećenja, ukoliko krajnji kupac posjeduje mjerni uređaj,
  - b) pomoću uređaja za ograničenje snage,
  - c) na osnovu utrošene aktivne energije,
  - d) na osnovu analize opterećenja sistema i kategorija i grupa potrošnje.
- (2) Vršno opterećenje je najveće prosječno ostvareno 15-minutno opterećenje u obračunskom periodu. Prilikom obračuna obračunati će se vršno opterećenje koje je postignuto u vrijeme primjene većih dnevnih tarifnih stavova (ukoliko tarifnim dizajnom budu utvrđeni veći i manji tarifni stavovi tokom dana).
- (3) Ukoliko se mjernim uređajem ne registruje vrijeme postizanja vršnog opterećenja smatra se da je postignuto u periodu većeg dnevnog tarifnog stava.
- (4) FERK može odlučiti ili na zahtjev elektroprivrednog društva odobriti da se dio ili ukupni troškovi u vezi sa snagom preračunavaju u troškove električne energije za pojedine kategorije i grupe potrošnje.

Član 45.
(Aktivna električna energija)

- (1) Aktivna električna energija je tarifni elemenat izražen u kWh (kilovatsatima) i mjeri se mjernim uređajem kod svakog kupca.
- (2) Svaki kupac priključen na elektroenergetski sistem obavezan je imati mjerni uređaj, a vrstu i karakteristike mjernog uređaja određuje distributer u skladu sa Opštim uslovima za isporuku električne energije i Pravilnikom o mjernom mjestu krajnjeg kupca.

Član 46.
(Reaktivna električna energija)

- (1) Reaktivna električna energija je tarifni elemenat izražen u kVArh (kilovarsatima) i mjeri se mjernim uređajem.
- (2) Kupcima se obračunava i naplaćuje samo prekomjerno preuzeta reaktivna električna energija.
- (3) Prekomjerno preuzeta reaktivna električna energija je pozitivna razlika između stvarno preuzete reaktivne električne energije (kVArh) i reaktivne električne energije koja odgovara faktoru snage $\cos \varphi = 0,95$, odnosno to je reaktivna električna energija koja prelazi 33% od preuzete aktivne električne energije.

Član 47.
(Mjerno mjesto kupca)

- (1) Mjerno mjesto kupca je tarifni element vezan za jednog kupca, odnosno za svako pojedinačno mjerno mjesto, ukoliko kupac ima više mjernih mjesta.
- (2) Troškovi koji su vezani za mjerno mjesto kupca su:
  - a) troškovi distribucije - održavanje priključka, očitavanje, održavanje i servisiranje i verifikacija mjernih uređaja,
  - b) troškovi snabdijevanja - obrada podataka kupca, obračun, fakturisanje i naplata, troškovi štampe i podjele računa i troškovi obavještanja kupaca.

POGLAVLJE VIII. TARIFNI STAVOVI

Član 48.

(Alokacija potrebnih prihoda)

- (1) Alokacija potrebnog prihoda djelatnosti proizvodnje električne energije i troška nabavke električne energije za nekvalifikovane (tarifne) kupce na kategorije i grupe potrošnje vrši se na osnovu prosječne proizvodno-nabavne cijene iz člana 29. ovog Pravilnika, na tarifne elemente: aktivna električna energija, reaktivna električna energija i obračunska snaga. Alocirani dio potrebnog prihoda djelatnosti proizvodnje električne energije i troška nabavke električne energije za nekvalifikovane (tarifne) kupce na tarifni elemenat obračunska snaga ne prelazi 50%.
- (2) Alokacija potrebnog prihoda djelatnosti distribucije električne energije na kategorije i grupe potrošnje vrši se na osnovu analize marginalnih troškova. Potreban prihod djelatnosti distribucije električne energije se može alocirati na tarifne elemente: obračunska snaga i/ili aktivna električna energija i/ili mjerno mjesto kupca. Alocirani dio potrebnog prihoda djelatnosti distribucije električne energije na tarifni elemenat mjerno mjesto kupca ne prelazi 10%.
- (3) Troškovi za nadoknadu distributivnih gubitaka se alociraju na osnovu cijene iz člana 35. ovog Pravilnika na tarifni elemenat aktivna električna energija.
- (4) Potreban prihod djelatnosti snabdijevanja električnom energijom I reda alocira se na kategorije i grupe potrošnje kroz tarifne elemente: mjerno mjesto kupca i/ili aktivna električna energija.

Član 49.

(Analiza marginalnih troškova)

- (1) Analiza marginalnih troškova u djelatnosti distribucije električne energije koristi se da bi se utvrdio odnos i relativno učešće tarifnih elemenata u vezi s kategorijama i grupama potrošnje. Na osnovu analize marginalnih troškova obračunati troškovi se raspoređuju posebno po naponskim nivoima: 35 kV, 10 kV i 0,4 kV. Analiza ne utiče na iznos potrebnog prihoda djelatnosti distribucije električne energije, ali utiče na raspodjelu potrebnog prihoda na kategorije i grupe potrošnje i koristi se kao smjernica za određivanje tarifa.
- (2) Marginalni trošak distributivnog kapaciteta je trošak izgradnje i aktiviranja dodatnog distributivnog kapaciteta, uključujući fiksne troškove rada i održavanja, prouzrokovan porastom opterećenja u distributivnom sistemu.
- (3) Ulaganje, uključujući fiksne troškove rada i održavanja, u jedinično povećanje distributivnog kapaciteta svodi se na neto sadašnju vrijednost godišnjeg potrebnog prihoda obračunskom stopom godišnje naknade za povrat ulaganja NPU, u svrhu nadoknade troškova ulaganja tokom upotrebnog vijeka distributivnog postrojenja i/ili vodova.
- (4) Marginalni trošak distributivnog kapaciteta računa se odvojeno po naponskim nivoima 35 kV, 10 kV i 0,4 kV.

$$MT_{Dk35} = \frac{\Delta I}{\Delta D_{K35}} * NPU_{35} \quad (23)$$

$$MT_{Dk10} = \frac{\Delta I}{\Delta D_{K10}} * NPU_{10} \quad (24)$$

$$MT_{Dk0,4} = \frac{\Delta I}{\Delta D_{K0,4}} * NPU_{0,4} \quad (25)$$

gdje su:

MT_{Dk} - marginalni trošak distributivnog kapaciteta,

I - ulaganje u distributivni kapacitet,

D_K - distributivni kapacitet.

- (5) Marginalni trošak distributivnog kapaciteta za svaki naponski nivo predstavlja zbir marginalnih troškova kapaciteta od najvišeg naponskog nivoa na kojoj se električna energija preuzima iz prenosne mreže do mjesta isporuke kupcu (MT_K -kumulativni marginalni trošak distributivnog kapaciteta).
- (6) FERK može odobriti primjenu alternativne metode za izračun marginalnog troška distributivnog kapaciteta, koja umjesto vrijednosti investicionog ulaganja koristi neto amortizovanu vrijednost osnovnih sredstava distributivnog sistema. Ta vrijednost se na isti način diskontira i svodi na godišnji iznos da bi se ulaganje nadoknadilo tokom preostalog životnog vijeka sredstva.
- (7) Prihod po marginalnom trošku distributivnog kapaciteta za određenu kategoriju i grupu potrošnje je proizvod kumulativnog marginalnog troška i vršnog opterećenja te kategorije i grupe potrošnje (neistovremeno vršno opterećenje).

$$PMT_{Dk} = \sum_{j=1}^n MT_{KDkj} * P_{Vj} = \sum_{j=1}^n PMT_{Dkj} \quad (26)$$

gdje su:

PMT_{Dk} - prihod po marginalnom trošku distributivnog kapaciteta,

MT_{KDkj} - kumulativni marginalni trošak distributivnog kapaciteta naponskog nivoa, $j=1,2,3,\dots,n$,

PMT_{Dkj} - prihod po marginalnom trošku distributivnog kapaciteta j-te kategorije i grupe potrošnje $j = 1,2,3,\dots,n$,

P_{Vj} - vršno opterećenje j-te kategorije i grupe potrošnje, $j=1,2,3,\dots,n$.

- (8) Iz odnosa potrebnog prihoda djelatnosti distribucije koji se odnosi na distributivni kapacitet (prihod djelatnosti distribucije umanjen za prihod alociran na tarifni element mjerno mjesto kupca) i prihoda po marginalnom trošku distributivnog kapaciteta dobija se koeficijent usklađenja.

$$k = \frac{PP_{DK}}{PMT_{DK}} \quad (27)$$

gdje su:

k - koeficijent usklađenja,

PP_{DK} - potrebni prihod djelatnosti distribucije koji se odnosi na distributivni kapacitet,

PMT_D - prihod po marginalnim troškovima distributivnog kapaciteta.

- (9) Primjenom koeficijenta usklađenja [k] na prihod po marginalnim troškovima distributivnog kapaciteta PMT_{Dkj} za pojedine kategorije i grupe potrošnje, dolazi se do potrebnog prihoda PP_{Dkj} te kategorije i grupe potrošnje.

$$PP_{Dkj} = k * PMT_{Dkj} \quad (28)$$

gdje su:

- PP_{Dkj} - potreban prihod distributivnog kapaciteta j-te kategorije i grupe potrošnje $j = 1, 2, 3, \dots, n$,
 k - koeficijen uskalđenja,
 PMT_{Dkj} - prihod po marginalnom trošku distributivnog kapaciteta j-te kategorije i grupe potrošnje $j = 1, 2, 3, \dots, n$,

- (10) Tarifu/cijenu za distributivni kapacitet određene kategorije i grupe potrošnje dobivamo kao odnos potrebnog prihoda djelatnosti distribucije koji se odnosi na distributivni kapacitet j-te kategorije i grupe potrošnje i ukupnog zbira pojedinačnih vršnih snaga svih kupaca unutar j-te kategorije i grupe potrošnje.

$$C_{Dkj} = \frac{PP_{Dkj}}{\sum_{i=1}^m P_{Vji}} \quad (29)$$

gdje su:

- C_{Dkj} - tarifa za distributivni kapacitet j-te kategorije i grupe potrošnje,
 P_{Vji} - vršno opterećenje i-tog kupca j-te kategorije i grupe potrošnje,
 $i = 1, 2, 3, \dots, m$ - i-ti kupac unutar j-te kategorije potrošnje.

- (11) Alokacija potrebnog prihoda djelatnosti distribucije koji se odnosi na distributivni kapacitet se vrši na osnovu tarifnog elementa obračunska snaga, međutim može se koristiti alternativna metoda alokacije na osnovu tarifnih elementa: obračunska snaga i/ili aktivna električna energija.

Član 50.

(Određivanje tarifnih stavova za korisnike distributivnog sistema)

- (1) Tarifni stavovi za korisnike distributivnog sistema primjenjuju se za obračun i fakturisanje usluge korištenja distributivne i prenosne mreže kupcima čiji su objekti priključeni na distributivnu mrežu radi nadoknade troškova korištenja distributivne mreže (troškova distribucije i troška distributivnih gubitaka) i prenosne mreže (troškova prenosa, troškova prenosnih gubitaka, troškova rada NOS-a, troškova usluga sekundarne i tercijarne regulacije i prekomjerno preuzete reaktivne električne energije).
- (2) Svi korisnici distributivne mreže moraju plaćati uslugu korištenja mreže (prenosne i distributivne - ukupna mrežarina), koja je određena tarifnim stavovima za korisnike distributivnog sistema.
- (3) Usluga korištenja distributivne mreže može se sastojati iz dva dijela:
  - a) Prvi dio se odnosi na tarife za distributivni kapacitet i gubitke u distributivnom sistemu kojima se pokrivaju sljedeći troškovi: rad i održavanje, upravljanje i vođenje distributivnog sistema, razvoj distributivnog sistema, te pokrivanje gubitaka električne energije u distributivnom sistemu u iznosu koji odobrava FERK, a na kategorije i grupe potrošnje se alociraju putem tarifnih elemenata aktivna električna energija i/ili obračunska snaga (KM/kWh i/ili KM/kW).
  - b) Drugi dio se odnosi na tarifu za mjesečnu naknadu (KM), kojom se pokrivaju troškovi vezani za održavanje priključka, očitavanje i servisiranje i verifikacija

mjernih uređaja, a na kategorije i grupe potrošnje se u pravilu alociraju preko tarifnog elementa mjerno mjesto kupca, ali se mogu alocirati i putem tarifnih elemenata aktivna električna energija i/ili obračunska snaga (KM/kWh i/ili KM/kW).

- (4) Usluga korištenja mreže (prenosne i distributivne - ukupna mrežarina) uz navedeno u stavu (3) ovog člana obuhvata i tarife prenosa, rada NOSBiH-a i sistemskih usluga utvrđenih od DERK-a. Troškovi prenosa i rada NOSBiH-a priznaju se u iznosu utvrđenom na osnovu jedinične cijene usluga prenosa i rada NOSBiH-a, koje je utvrdio DERK i elektroenergetskog bilansa za godinu za koju se utvrđuju tarife. Troškovi sistemskih usluga obračunavaju se na osnovu tarife i načina koji propiše DERK.

Član 51.

(Tarifni stavovi za nekvalifikovane (tarifne) kupce)

- (1) Tarifnim stavovima za nekvalifikovane (tarifne) kupce se vrši raspodjela troškova sistema (proizvodnje i/ili nabavke uključujući osiguranje pomoćnih usluga, prenosa i NOSBiH-a, distribucije i snabdijevanja električnom energijom) na nekvalifikovane (tarifne) kupce. Kada se u potpunosti ukinu unakrsna subvencionisanja između kategorija i grupa potrošnje, tarifni stavovi će potpuno odgovarati troškovima koje kategorije i grupe potrošnje prouzrokuju elektroenergetskom sistemu.
- (2) Tarifni stavovi se utvrđuju na način da se potrošnja električne energije prilagodi uslovima i mogućnostima elektroenergetskog sistema, te stimulišu kupci na racionalno korištenje električne energije.
- (3) FERK može odrediti posebne tarifne stavove za period tokom godine (sezonski tarifni stavovi) i za period tokom dana (dnevni tarifni stavovi). Sezonski i dnevni tarifni stavovi, te njihovi odnosi, trajanje i primjena se određuju na osnovu analize potrošnje i opterećenja sistema iz podataka od elektroprivrednih društava, NOSBiH-a i drugih izvora.
- (4) U tarifne stavove za nekvalifikovane (tarifne) kupce uključeni su tarifni stavovi za korisnike distributivnog sistema.

DIO TREĆI - TARIFNI POSTUPAK

Član 52.

(Opšte odredbe)

FERK propisuje osnove pokretanja i vođenja tarifnog postupka koji su neophodni da bi FERK ispunio svoje obaveze u skladu sa Zakonom i Poslovníkom o radu.

Član 53.

(Početak tarifnog postupka)

- (1) Tarifni postupak se pokreće podnošenjem zahtjeva FERK-u od elektroprivrednog društva ili na inicijativu FERK-a.
- (2) Tarifni postupak se može pokrenuti radi promjene potrebnog prihoda uslijed promjene jedne ili više komponenti potrebnog prihoda.
- (3) Zahtjev za pokretanje tarifnog postupka se podnosi na propisanom obrascu koji je sastavni dio ovog Pravilnika i nalazi se u prilogu Pravilnika.

- (4) FERK razmatra zahtjev za pokretanje tarifnog postupka samo ukoliko je zahtjev potpun i sadrži dokaze navedene u stavu (7) ovog člana.
- (5) Ako podnosilac zahtjeva obavlja više elektroprivrednih djelatnosti može podnijeti zahtjev za jednu ili više djelatnosti. Ukoliko podnosi zahtjev za više elektroprivrednih djelatnosti tada je obavezan podnijeti zahtjev za svaku djelatnost posebno.
- (6) Nakon što je primljeni zahtjev pregledan, FERK određuje da li je primljeni zahtjev potpun. FERK šalje pisano obavještenje o nedostacima podnesenog zahtjeva u roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva.
- (7) Zahtjev je potpun kada su uz zahtjev podneseni svi traženi dokumenti, uplaćena jednokratna naknada za obradu zahtjeva i kada je podnosilac zahtjeva dao izjavu pod punom krivičnom i materijalnom odgovornošću da su svi podaci dostavljeni u postupku, istiniti i tačni. Izjava o tačnosti dostavljenih podataka sastavni je dio Pravilnika i nalazi se u prilogu ovog Pravilnika.
- (8) Pregled potrebnih dokumenata koje treba dostaviti uz zahtjev sadržan je u Pravilniku o izvještavanju.
- (9) Ukoliko je podnosilac zahtjeva, u skladu sa Pravilnikom o izvještavanju, prethodno podnio FERK-u bilo koju dokumentaciju i propisane obrasce, uz zahtjev podnosi potvrdu FERK-a o prijemu dokumenta.
- (10) U tarifnom postupku koji je pokrenut na inicijativu FERK-a, elektroprivredna društva su obavezna u roku koji odredi FERK, dostaviti dokumente, podatke i informacije, koje FERK od njega zatraži.
- (11) Podnosilac zahtjeva je dužan dokazati činjenice na kojima zasniva svoj zahtjev, što ne isključuje pravo FERK-a da izvede i druge dokaze koji su bitni za odlučivanje.

Član 54.

(Sadržaj zahtjeva za pokretanje tarifnog postupka)

Zahtjev za pokretanje tarifnog postupka i prilozi uz zahtjev moraju biti izrađeni u skladu sa Pravilnikom o izvještavanju i ovim Pravilnikom.

Član 55.

(Obavještenje za javnost)

- (1) Elektroprivredno društvo koje je podnijelo zahtjev za pokretanje tarifnog postupka u skladu sa ovim Pravilnikom je obavezno da u zavisnosti od toga šta je elektroprivrednom društvu ekonomičnije na poleđini računa ili na posebnom letku uz račun za električnu energiju koji se distribuiše nakon podnesenog zahtjeva obavijestiti svoje kupce o podnesenom zahtjevu.
- (2) Obavještenje iz stava (1) ovog člana sadrži:
  - a) procenat predložene promjene tarifnih stavova za svaku kategoriju i grupu potrošnje,
  - b) predloženi datum početka primjene izmijenjenih tarifnih stavova,
  - c) pravo kupca u traženju informacije u vezi sa sadašnjim i predloženim tarifnim stavovima.
- (3) FERK objavljuje obavještenje za javnost na način definisan pravilima FERK-a, nakon što je zahtjev za pokretanje tarifnog postupka primljen kao potpun.

Član 56.
(Vođenje tarifnog postupka)

- (1) FERK vodi tarifni postupak i odlučuje na način utvrđen ovim Pravilnikom, Poslovníkom o radu i Pravilnikom o javnim raspravama i rješavanju zahtjeva, sporova i žalbi.
- (2) Kada se zahtjev za pokretanje tarifnog postupka, odnosno odluka FERK-a kojom FERK na vlastitu inicijativu pokreće tarifni postupak, zasniva na izmjeni jedne ili više komponenti koje utiču na potreban prihod i nastale zbog odluka koje donose nadležni organi i institucije BiH, Federacije BiH, kantona i opština, a koje je elektroprivredno društvo obavezno primjenjivati, FERK neće održavati formalnu raspravu.
- (3) U slučaju iz stava (2) ovog člana FERK objavljuje obavještenje o pokretanju tarifnog postupka bez održavanja formalne rasprave i nacrt odluke u kojem poziva javnost i određuje rok za dostavljanje komentara na predloženi nacrt.
- (4) FERK može i u slučajevima iz stava (2) ovog člana odlučiti održati formalnu raspravu ukoliko ocijeni da je to potrebno.

Član 57.
(Razmatranje zahtjeva za pokretanje tarifnog postupka)

- (1) Zahtjev za pokretanje tarifnog postupka bit će razmatran u skladu sa metodologijom utvrđenom ovim Pravilnikom.
- (2) Na osnovu prikupljenih dokaza FERK:
  - a) razmatra i potvrđuje sve rashode i prihode dostavljene kao osnov predloženim tarifama, te prihvata, odbija ili prilagođava bilo koju stavku koja nije opravdana,
  - b) razmatra i potvrđuje cjelokupna sredstva koja su predložena da budu dio regulatorne osnovice, te prihvata, odbija ili prilagođava vrijednost bilo kojeg od tih sredstava,
  - c) prihvata, odbija ili prilagođava svaku veličinu ili analizu korištenu za proračun predložene tarife,
  - d) prihvata predložene tarife ili ih prilagođava na odgovarajući način.

Član 58.
(Donošenje rješenja)

- (1) Nakon formalne rasprave, FERK razmatra Izvještaj voditelja postupka kao i komentare koje su strane u postupku dostavile na izvještaj, zasnivajući svoju odluku na činjenicama i dokazima iz pisanog izvještaja, na osnovu savjesne i brižljive ocjene svakog dokaza posebno i svih dokaza zajedno, kao i na osnovu rezultata cjelokupnog postupka.
- (2) Ukoliko se tarifni postupak vodio bez održavanja formalne rasprave, FERK razmatra komentare javnosti dostavljene u vezi s obavještenjem iz člana 56. stav (3).
- (3) FERK na redovnoj sjednici u obliku rješenja, odobrava potreban prihod koji utvrđuje na osnovu opravdanih troškova obavljanja elektroprivredne djelatnosti.
- (4) Rješenje se donosi u pisanoj formi i sadrži obrazloženje osnova za postupanje po svim bitnim pitanjima, pozivajući se na iznesene činjenice i dokaze.
- (5) FERK rješenje dostavlja stranama u postupku i objavljuje na web stranici i oglasnoj tabli FERK-a, a dispozitiv u „Službenim novinama Federacije BiH“.

Član 59.
(Donošenje odluke o tarifnim stavovima)

- (1) Nakon donošenja rješenja iz člana 58. ovog Pravilnika, FERK posebnom odlukom, na redovnoj sjednici, odobrava i proglašava važećim tarifne stavove za nekvalifikovane

- (tarifne) kupce i tarifne stavove za korisnike distributivnog sistema.
- (2) FERK može na vlastitu inicijativu, pokrenuti analizu primjene tarifnih stavova, te može izmijeniti odluku o tarifnim stavovima za nekvalifikovane (tarifne) kupce i tarifnim stavovima za korisnike distributivnog sistema i donijeti nove tarifne stavove.
  - (3) Tarifni stavovi će biti važeći u roku koji odredi FERK, a u suprotnom isti će se primjenjivati do donošenja nove odluke o tarifnim stavovima.
  - (4) Odluke o tarifnim stavovima FERK objavljuje na web stranici i oglasnoj tabli, a dispozitiv u „Službenim novinama Federacije BiH“.

Član 60.
(Pristup javnosti)

Elektroprivredna društva su obavezna rješenja i odluke FERK-a učiniti dostupnim svojim kupcima objavom na oglasnoj tabli nadležnih službi za odnose s kupcima, objavom na web stranici, a o odobrenim tarifnim stavovima, zavisno od toga šta je elektroprivrednom društvu ekonomičnije, obavijestiti kupce na poleđini prvog narednog računa za električnu energiju ili na posebnom letku uz isti.

Član 61.
(Zabranjene aktivnosti)

Elektroprivrednom društvu nije dozvoljeno obračunavati, fakturisati, naplaćivati, za bilo koju elektroprivrednu djelatnost, veću ili manju tarifu od one koja je navedena u odluci FERK-a.

Član 62.
(Prinudne mjere)

FERK može sankcionisati svaku povredu odluke o donesenim tarifnim stavovima ili nepoštovanje odredbi ovog Pravilnika, u skladu sa zakonom, pravilnicima FERK-a i izdatim dozvolama za rad-licencama.

Član 63.
(Zahtjev za informacijama)

- (1) Bez obzira na to da li je postupak u toku ili nije, strane u postupku moraju sarađivati u pogledu bilo kojeg FERK-ovog zahtjeva za informacijama, da bi FERK-u omogućili izvršavanje njegovih nadležnosti u skladu sa zakonom i pravilima i propisima FERK-a.
- (2) Odgovor na bilo koji FERK-ov zahtjev za informacijama dostavlja se FERK-u u roku od osam dana od dana prijema istog, osim ukoliko FERK u zahtjevu za informacijama ne odredi neki drugi razuman rok zavisno o konkretnim okolnostima.

Član 64.
(Nadgledanje)

- (1) FERK može na vlastitu inicijativu ili kao odgovor na zahtjev izvršiti nadgledanje na koji način elektroprivredno društvo primjenjuje odobrene tarife i može preduzeti mjere u skladu sa svojim nadležnostima, da bi elektroprivredno društvo ispravilo način na koji primjenjuje tarife.

- (2) U slučaju iz stava (1) ovog člana, ukoliko to ocijeni potrebnim, FERK može održati formalnu raspravu u skladu sa odredbama Poslovnika o radu i Pravilnikom o javnim raspravama i rješavanju zahtjeva, sporova i žalbi.

DIO ČETVRTI – PRELAZNI PERIOD

Član 65.

(Postepenost u primjeni tarifne metodologije u prelaznom periodu)

- (1) Uvažavajući načelo postepenog uvođenja međunarodno prihvaćene regulatorne prakse i postupnog uvođenja opšteprihvaćenih međunarodnih standarda u tarifnom postupku, FERK će voditi računa o izbjegavanju naglih i velikih promjena tarifa u prelaznom periodu.
- (2) U skladu sa stavom (1) ovog člana, tokom prelaznog perioda, vodit će se računa o postepenom ukidanju unakrsnih subvencija između kategorija i grupa potrošnje, kao i o postepenosti pri odobravanju visine stope povrata na vlasnički kapital.
- (3) Postepenost u primjeni tarifne metodologije u prelaznom periodu podrazumijeva i postupnost u eventualnim izmjenama tarifa, koje će na kraju prelaznog perioda u potpunosti biti zasnovane na opravdanim troškovima.
- (4) Za vrijeme trajanja prelaznog perioda FERK će utvrđivati tarifne stavove za nekvalifikovane (tarifne) kupce.
- (5) FERK će utvrđivati tarifne stavove za korisnike distributivnog sistema i nakon isteka prelaznog perioda.

Član 66.

(Implementacija tarifne metodologije)

Potpuna implementacija tarifne metodologije, koja je utvrđena ovim Pravilnikom, moguća je kada se ispune sljedeći uslovi:

- a) računovodstveno i funkcionalno razdvajanje djelatnosti proizvodnje, distribucije, snabdijevanja, kao i ostalih djelatnosti, kako je to predviđeno Zakonom,
- b) potpuna primjena Regulatornog kontnog plana i usklađenost elektroprivrednih društava s istim,
- c) mogućnost provođenja sveobuhvatnih analiza opterećenja u svrhu alokacije troškova na kategorije i grupe potrošnje,
- d) redovnu dostavu FERK-u kratkoročnih i dugoročnih planova razvoja za distributivne i proizvodne sisteme u skladu sa strategijom energetskog razvoja Federacije BiH,
- e) usklađenost elektroenergetskog sektora s tehničkim i finansijskim standardima i standardima izgleda tržišta u skladu sa direktivama Evropske unije.

DIO PETI

POGLAVLJE I. PRELAZNE ODREDBE

Član 67. (Neriješeni zahtjevi i postupci)

Ukoliko je zahtjev za pokretanje tarifnog postupka podnesen prije stupanja na snagu ovog Pravilnika, a tarifni postupak nije okončan do dana stupanja na snagu ovog Pravilnika, nastavit će se po odredbama pravilnika koji je bio na snazi u vrijeme podnošenja zahtjeva za pokretanje tarifnog postupka.

Član 68. (Stavljanje van snage)

Stupanjem na snagu ovog pravilnika stavlja se van snage:

- i. Pravilnik za tarifnu metodologiju i tarifne postupke („Službene novine Federacije BiH“ broj 45/05 i 77/10)
- ii. Tarifni sistem za prodaju električne energije („Službeni list SRBiH“ broj 6/92)
- iii. Tarifni sistem za prodaju električne energije („Narodni list HR H-B“ broj 6/92).

POGLAVLJE II. ZAVRŠNE ODREDBE

Član 69. (Izmjena pravilnika)

- (1) FERK ima pravo i obavezu ovaj Pravilnik mijenjati u skladu sa izmjenama i dopunama zakona i u skladu sa obavezama koje preuzme Bosna i Hercegovina po odredbama relevantnih međunarodnih ugovora i sporazuma.
- (2) FERK prati i analizira efekte primjene ovog Pravilnika u procesu postepenog otvaranja tržišta električne energije u Bosni i Hercegovini, te usklađuje njegove odredbe s promijenjenim okolnostima i stvarno dostignutim stepenom razvoja tržišta električne energije.
- (3) U skladu sa stavom (2) ovog člana, FERK će uskladiti metodologiju iz ovog Pravilnika s promijenjenim okolnostima razvoja tržišta električne energije.

Član 70. (Tumačenje)

- (1) Tumačenje odredbi ovog Pravilnika daje FERK.
- (2) Izmjene i dopune ovog Pravilnika vrše se po postupku koji važi za njegovo donošenje.

Član 71.
(Stupanje na snagu)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom objave u „Službenim novinama Federacije BiH“, a isti se objavljuje na web stranici i oglasnoj tabli FERK-a, a obrasci na web stranici FERK-a.

Broj: 07-02-538-02/13

Datum: 08.05.2013. godine

Predsjednica FERK-a
Sanela Pokrajčić

PRILOG 1.

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

REGULATORNA KOMISIJA ZA ELEKTRIČNU ENERGIJU U
FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE -FERK

MOSTAR

U skladu sa odredbama Zakona o električnoj energiji („Službene novine Federacije BiH“ broj 41/02, 24/05, 38/05 i 83/11) i pravilima FERK-a, podnosimo:

**ZAHTJEV ZA POKRETANJE TARIFNOG POSTUPKA ZA DJELATNOST
PROIZVODNJE ELEKTRIČNE ENERGIJE ZA NEKVALIFIKOVANE
(TARIFNE) KUPCE**

a) OPŠTI PODACI PODNOSIOCA ZAHTJEVA		
Naziv (ime)		
Sjedište		
Adresa		
Matični broj		
Telefon /faks		
Elektronska adresa		
Odgovorno lice	Ime	
	Prezime	
	Adresa	
Elektroprivredne djelatnosti za koje podnosilac zahtjeva ima licencu:	1	
	2	
	3	
	4	

b) PODACI O PREDLOŽENOJ TARIFI :			
Prijedlog datuma primjene predložene tarife			
Tabelarni pregled predložene tarife			
Zahtjevan potreban prihod			
	Jedinična cijena za energiju	Jedinična cijena za snagu	Prosječna cijena
	[KM/kWh]	[KM/kW]	[KM/kWh]
1. Proizvodna jedinica			
2. Proizvodna jedinica			
3. Proizvodna jedinica			
Ukupno odobrena cijena proizvodnje			

Mjesto, datum

Pečat

Potpis ovlaštenog lica

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

REGULATORNA KOMISIJA ZA ELEKTRIČNU ENERGIJU U
FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE - FERK

MOSTAR

U skladu sa odredbama Zakona o električnoj energiji („Službene novine Federacije BiH“ broj 41/02, 24/05, 38/05 i 83/11) i pravilima FERK-a, podnosimo:

**ZAHTEJ ZA POKRETANJE TARIFNOG POSTUPKA ZA DJELATNOST
DISTRIBUCIJE ELEKTRIČNE ENERGIJE**

a) OPŠTI PODACI PODNOSIOCA ZAHTEJA		
Naziv (ime)		
Sjedište		
Adresa		
Matični broj		
Telefon /faks		
Elektronska adresa		
Odgovorno lice	Ime	
	Prezime	
	Adresa	
Elektroprivredne djelatnosti za koje podnosilac zahtjeva ima licencu:	1	
	2	
	3	
	4	

b) PODACI O PREDLOŽENOJ TARIFI :			
Prijedlog datuma primjene predložene tarife			
Tabelarni pregled predložene tarife za korisnike distributivnog sistema			
Zahtjevan potreban prihod			
Zahtjevan iznos za pokrivanje distributivnih gubitaka			
Kategorije potrošnje	Planirane cijene korištenja distributivne mreže uključujući gubitke električne energije u distributivnoj mreži		
	[KM/kW]	[KM/kWh]	[KM/MM]
Kupci na 10 kV naponu			
Kupci na 0,4 kV naponu-Domaćinstvo			
Kupci na 0,4 kV naponu-Ostala potrošnja			
Kupci na 0,4 kV naponu-Javna rasvjeta			

c) UTICAJ PREDLOŽENE TARIFE NA KATEGORIJE I GRUPE POTROŠNJE
--

d) PRIJEDLOG TARIFNIH STAVOVA ZA KORISNIKE DISTRIBUTIVNOG SISTEMA (ukupna distributivna mrežarina)
<p>Napomena:</p> <p>Prijedlog tarifnih stavova osim troškova: rada i održavanja, vođenja distributivne mreže, razvoja distributivne mreže, pokrivanje gubitaka električne energije u distributivnoj mreži, održavanje priključka, održavanje, očitavanje i servisiranje i verifikacija mjernih uređaja, treba obuhvatiti troškove: prenosne mreže, usluga sekundarne i tercijarne regulacije i prekomjerno preuzete reaktivne energije.</p>

Mjesto, datum

Pečat

Potpis ovlaštenog lica

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

REGULATORNA KOMISIJA ZA ELEKTRIČNU ENERGIJU U
FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE -FERK

MOSTAR

U skladu sa odredbama Zakona o električnoj energiji („Službene novine Federacije BiH“ broj 41/02, 24/05, 38/05 i 83/11) i pravilima FERK-a, podnosimo:

**ZAHTJEV ZA POKRETANJE TARIFNOG POSTUPKA ZA DJELATNOST
SNABDIJEVANJA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM ZA
NEKVALIFIKOVANE (TARIFNE) KUPCE**

a) OPŠTI PODACI PODNOSIOCA ZAHTJEVA			
Naziv (ime)			
Sjedište			
Adresa			
Matični broj			
Telefon /faks			
Elektronska adresa			
Odgovorno lice	Ime		
	Prezime		
	Adresa		
Elektroprivredne djelatnosti za koje podnosilac zahtjeva ima licencu:	1		
	2		
	3		
	4		

b) PODACI O PREDLOŽENOJ TARIFI :	
Prijedlog datuma primjene predložene tarife	
Tabelarni pregled predložene tarife	
Zahtijevan potreban prihod	
Kategorije potrošnje	Planirane cijene po tarifnom elementu Mjerno mjesto kupca (MM)
	[KM/MM]
Kupci na 10 kV naponu	
Kupci na 0,4 kV naponu-Domaćinstvo	
Kupci na 0,4 kV naponu-Ostala potrošnja	
Kupci na 0,4 kV naponu-Javna rasvjeta	

c) UTICAJ PREDLOŽENE TARIFE NA KATEGORIJE I GRUPE POTROŠNJE
--

d) PRIJEDLOG TARIFNIH STAVOVA ZA NEKVALIFIKOVANE (TARIFNE) KUPCE
<p>Napomena: Prijedlog tarifnih stavova treba obuhvatiti troškove: a) proizvodnje i/ili nabavke električne energije (utrošak snage, aktivne energije, prekomjerno preuzete reaktivne energije i pomoćnih usluga), b) prenosa i NOS-a (troškovi vezani za prenosnu mrežarinu, pomoćne usluge i rad NOS-a), c) distribucije (troškovi vezani za distributivnu mrežarinu i mjesečnu naknadu), d) snabdijevanja.</p>

Mjesto, datum

Pečat

Potpis ovlaštenog lica

Memorandum podnosioca zahtjeva

Broj: _____

Mjesto i datum

REGULATORNA KOMISIJA ZA ELEKTRIČNU ENERGIJU
U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE – FERK
MOSTAR

Predmet: IZJAVA O TAČNOSTI DOSTAVLJENIH PODATAKA

U skladu s članom 53. Pravilnika za tarifnu metodologiju i tarifne postupke Regulatorne komisije za električnu energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine-FERK, dajemo sljedeću izjavu:

Izjavljujemo pod punom krivičnom i materijalnom odgovornošću da su svi podaci koje smo naveli u zahtjevu za pokretanje tarifnog postupka broj: _____ od _____, kao i u priložima zahtjevu, istiniti i tačni.

Naziv podnosioca zahtjeva	
Matični registracijski broj podnosioca zahtjeva	
Identifikacioni broj podnosioca zahtjeva	
Porezni broj podnosioca zahtjeva	
Ime i prezime, funkcija ovlaštenog lica	
Mjesto i datum	
Potpis	
Pečat	